Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

15. května 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Dohoda o přidružení EHS-Turecko – Dodatkový protokol – Článek 59 – Rozhodnutí č. 3/80 – Sociální zabezpečení migrujících pracovníků – Upuštění od uplatňování ustanovení týkajících se bydliště – Článek 6 – Dávky v případě invalidity – Odnětí – Nařízení (ES) č. 883/2004 – Zvláštní nepříspěvkové peněžité dávky – Podmínka bydliště – Směrnice 2003/109/ES – Právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta“

Ve věci C-677/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Centrale Raad van Beroep (odvolací soud pro oblast sociálního zabezpečení a veřejné služby, Nizozemsko) ze dne 1. prosince 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 4. prosince 2017, v řízení

M. Çoban

proti

Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta (zpravodajka), místopředsedkyně Soudního dvora vykonávající funkci předsedkyně prvního senátu, J.–C. Bonichot, E. Regan, C. G. Fernlund a S. Rodin, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: R. Schiano, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 3. října 2018,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za M. Çobana R. Akkayou a Z. M. Alacou, advocaten,

– za Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen J. Hut, jako zmocněnkyní,

– za nizozemskou vládu M. K. Bulterman a M. H. S. Gijzen, jako zmocněnkyněmi,

– za Evropskou komisi D. Martinem a M. van Beekem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 28. února 2019,

* Jednací jazyk: nizozemština.

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 6 odst. 1 prvního pododstavce rozhodnutí Rady přidružení č. 3/80 ze dne 19. září 1980 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení členských států Evropských společenství na turecké pracovníky a jejich rodiny (Úř. věst. 1983, C 110, s. 60) ve spojení s článkem 59 dodatkového protokolu podepsaného dne 23. listopadu 1970 v Bruselu a uzavřeného, schváleného a potvrzeného jménem Společenství nařízením Rady (EHS) č. 2760/72 ze dne 19. prosince 1972 (Úř. věst. 1972, L 293, s. 1; Zvl. vyd. 11/11, s. 41; dále jen „dodatkový protokol“). Rada přidružení byla zřízena Dohodou zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Tureckem, která byla podepsána dne 12. září 1963 v Ankaře Tureckou republikou na jedné straně a členskými státy EHS a Společenstvím na straně druhé a která byla uzavřena, schválena a potvrzena jménem Společenství rozhodnutím Rady 64/732/EHS ze dne 23. prosince 1963 (Úř. věst. 1964, 217, s. 3685; Zvl. vyd. 11/11, s. 10, dále jen „dohoda o přidružení“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi M. Çobanem a Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (správní rada institutu pro správu sociálního zabezpečení zaměstnanců, Nizozemsko, dále jen „Uwv“) ve věci zamítnutí žádosti prvně uvedeného o přiznání doplňkové dávky podle nizozemských právních předpisů ze strany uvedeného správní rady.

Právní rámec

Unijní právo

Dohoda o přidružení

3 Podle čl. 2 odst. 1 dohody o přidružení je jejím cílem podporovat stálé a vyvážené posilování obchodních a hospodářských vztahů mezi smluvními stranami při plném respektování nutnosti zajistit urychlený rozvoj tureckého hospodářství a pozvednout úroveň zaměstnanosti a životní úroveň tureckého národa.

Dodatkový protokol

4 Dodatkový protokol obsahuje hlavu II, nadepsanou „Pohyb osob a služeb“, jejíž kapitola I se týká „[p]racovní[ků]“.

5 Článek 39 dodatkového protokolu, který je součástí kapitoly I uvedené hlavy II, stanoví:

„1. Před koncem prvního roku po vstupu tohoto protokolu v platnost Rada přidružení přijme v oblasti sociálního zabezpečení ustanovení ve prospěch pracovníků turecké státní příslušnosti pohybujících se v rámci Společenství, jakož i jejich rodin s bydlištěm ve Společenství.

[…]

4. Starobní důchody, dávky v případě úmrtí a invalidní důchody získané na základě ustanovení podle odstavce 2 mohou být převedeny do Turecka.

[…]“

6 Článek 59 dodatkového protokolu, který je součástí jeho hlavy IV, nadepsané „Obecná a závěrečná ustanovení“, zní takto:

„V oblastech, na které se vztahuje tento protokol, se Turecku nesmí poskytovat zacházení příznivější, než které si vzájemně poskytují členské státy na základě Smlouvy o založení Společenství.“

7 Článek 62 dodatkového protokolu stanoví:

„Tento protokol a jeho přílohy tvoří nedílnou součást [dohody o přidružení].“

Rozhodnutí č. 3/80

8 Článek 2 rozhodnutí č. 3/80, nadepsaný „Osobní působnost“, uvádí:

„Toto rozhodnutí se vztahuje na:

– pracovníky, kteří podléhají nebo podléhali právním předpisům jednoho nebo více členských států a jsou tureckými státními příslušníky,

– rodinné příslušníky těchto pracovníků, kteří mají bydliště na území jednoho z členských států,

– pozůstalé těchto pracovníků.“

9 Článek 4 uvedeného rozhodnutí, nadepsaný „Věcná oblast působnosti“, stanoví:

„1. Toto rozhodnutí se vztahuje na všechny právní předpisy týkající se následujících odvětví sociálního zabezpečení:

[…]

b) dávek v invaliditě, včetně těch, jež jsou určeny k udržení nebo zlepšení výdělečné schopnosti;

[…]

2. Toto rozhodnutí se vztahuje na všechny obecné a zvláštní systémy sociálního zabezpečení, ať již jsou příspěvkové, nebo nepříspěvkové, a na systémy týkající se povinností zaměstnavatele nebo vlastníka lodi ohledně dávek uvedených v odstavci 1.

[…]“

10 Článek 6 rozhodnutí č. 3/80, nadepsaný „Upuštění od pravidel týkajících se bydliště […]“, ve svém odst. 1 prvním pododstavci stanoví:

„Není-li v tomto rozhodnutí stanoveno jinak, invalidní, starobní a pozůstalostní peněžité dávky, důchody z titulu pracovních úrazů a nemocí z povolání a pohřebné získané podle právních předpisů jednoho nebo více členských států nepodléhají žádnému snížení, žádným úpravám, pozastavení, odnětí nebo konfiskaci z důvodu, že příjemce má bydliště v Turecku nebo na území jiného členského státu, než má sídlo orgán odpovědný za jejich vyplácení.“ [*Citace z rozhodnutí č. 883/80 jsou neoficiálním překladem.*]

Nařízení č. 883/2004

11 Článek 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72) ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 ze dne 16. září 2009 (Úř. věst. 2009, L 284, s. 43) (dále jen „nařízení č. 883/2004“), nadepsaný „Upuštění od pravidel týkajících se bydliště“, uvádí:

„Nestanoví-li toto nařízení jinak, peněžité dávky náležející podle právních předpisů jednoho nebo více členských států nebo podle tohoto nařízení nelze snížit, změnit, pozastavit, odejmout nebo konfiskovat z toho důvodu, že příjemce nebo jeho rodinní příslušníci bydlí v jiném členském státě než ve státě, ve kterém se nachází instituce odpovědná za poskytování dávek.“

12 Článek 70 nařízení č. 883/2004 stanoví:

„1. Tento článek se použije na zvláštní nepříspěvkové peněžité dávky, jež se poskytují podle právních předpisů, které v důsledku oblasti jejich osobní působnosti, cílů nebo podmínek pro vznik nároku mají znaky právních předpisů týkajících se jak sociálního zabezpečení uvedených v čl. 3 odst. 1, tak sociální pomoci.

2. Pro účely této kapitoly se ‚zvláštními nepříspěvkovými peněžitými dávkami‘ rozumí dávky, které:

[…]

c) jsou uvedeny v příloze X.

3. Článek 7 a ostatní kapitoly této hlavy se na dávky uvedené v odstavci 2 tohoto článku nepoužijí.

4. Dávky uvedené v odstavci 2 se poskytují výlučně v členském státě, v němž dotyčné osoby bydlí, v souladu s jeho právními předpisy. Tyto dávky poskytuje instituce místa bydliště na své náklady.“

13 Příloha X uvedeného nařízení, nadepsaná „Zvláštní nepříspěvkové peněžité dávky“, stanoví pro Nizozemsko následující:

„[…]

b) Zákon o doplňkových dávkách ze dne 6. listopadu 1986 (TW).“

Směrnice 2003/109

14 Body 2, 4, 6 a 12 odůvodnění směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (Úř. věst. 2004, L 16, s. 44; Zvl. vyd. 19/06, s. 272), uvádějí:

„(2) Evropská rada na svém zvláštním zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 prohlásila, že právní postavení státních příslušníků třetích zemí by se mělo sbližovat s právním postavením státních příslušníků členských států a že by osobě, která pobývala oprávněně v členském státě po dobu, kterou je třeba stanovit, a je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu, měl být v uvedeném členském státě přiznán soubor jednotných práv, která se co nejvíce přibližují právům přiznávaných občanům Evropské unie.

[…]

(4) Integrace státních příslušníků třetích zemí, kteří dlouhodobě pobývají v členských státech, je rozhodující pro podporu hospodářské a sociální soudržnosti, základního cíle Společenství stanoveného Smlouvou.

[…]

(6) Hlavním kritériem pro získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta by měla být délka pobytu na území členského státu. Pobyt by měl být oprávněný a nepřetržitý, aby bylo možno prokázat, že se dotyčná osoba se v zemi usídlila. Zajištěna by měla být také určitá pružnost s ohledem na okolnosti, za nichž může být osoba nucena území dočasně opustit.

[…]

(12) K vytvoření skutečného nástroje integrace dlouhodobě pobývajících rezidentů do společnosti, ve které žijí, je důležité, aby s dlouhodobě pobývajícími rezidenty bylo v široké řadě hospodářských a sociálních oblastí zacházeno stejně jako s občany členského státu za podmínek stanovených touto směrnicí.“

15 Článek 1 uvedené směrnice uvádí:

„Tato směrnice stanoví

a) podmínky, za kterých členský stát přiznává a odnímá právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta a související práva státním příslušníkům třetích zemí oprávněně pobývajícím na jeho území a

b) podmínky pobytu státních příslušníků třetích zemí, kterým bylo přiznáno právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, v jiných členských státech, než je členský stát, který jim uvedené právní postavení přiznal.“

16 Článek 8 směrnice 2003/109 stanoví:

„1. S výhradou článku 9 má právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta trvalou povahu.

2. Členské státy vydávají povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – [EU] dlouhodobě pobývajícím rezidentům. Doba platnosti povolení je minimálně pět let; po uplynutí doby platnosti se automaticky, případně na základě žádosti, prodlužuje.

[…]“

Nizozemské právo

17 Článek 4a Toeslagenwet (zákon o doplňkových dávkách) ze dne 6. listopadu 1986 (Stb. 1986, č. 567) ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen la „TW“) stanovoval:

„1. Osoba uvedená v článku 2 nemá nárok na doplňkovou dávku po dobu, po kterou nepobývá v Nizozemsku.

2. Osoba uvedená v článku 2, která podle prvního odstavce nemá nárok na doplňkovou dávku, získává nárok na tuto dávku ode dne, kdy si zvolí bydliště v Nizozemsku, pokud splňuje podmínky uvedené v čl. 2 odst. 1, 2 nebo 3.“

18 Článek 8 odst. 1 Remigratiewet (zákon o remigraci) ze dne 22. dubna 1999 (Stb. 1999, č. 232) stanoví:

„Osoby, které na základě tohoto zákona opustily Nizozemsko, se mohou do země vrátit nejpozději do jednoho roku poté, co se usadily v zemi určení.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

19 M. Çoban je turecký státní příslušník, který byl po určitou dobu zaměstnán v Nizozemsku.

20 Dne 11. září 2006 z důvodu nemoci opustil své zaměstnání.

21 Od 18. prosince 2006 je držitelem povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU, které bylo vydáno v souladu s ustanoveními směrnice 2003/109.

22 Dne 8. září 2008 mu Uwv přiznala dávku podle Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (zákon o práci a příjmu podle pracovní schopnosti) ze dne 10. listopadu 2005 (Stb. 2005, č. 572), stanovenou na základě snížení pracovní schopnosti o 45 % až 55 %. Mimoto Uwv poskytla M. Çobanovi doplňkovou dávku podle TW ve formě příplatku určeného k zajištění minimálního příjmu.

23 Dne 10. února 2014 vyrozuměl M. Çoban Uwv, že zamýšlí vrátit se 1. dubna 2014 do Turecka. Rozhodnutím ze dne 12. února 2014 Uwv odňala doplňkovou dávku, která byla předtím M. Çobanovi přiznána, a to s účinností od 1. dubna 2014.

24 Při svém odjezdu do Turecka M. Çoban na svou žádost obdržel od nizozemských orgánů příspěvky na návrat. Dne 18. března 2014 se se M. Çoban vrátil do Turecka. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že v daný okamžik byl stále držitelem povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU.

25 Dne 9. července 2014 M. Çoban z Turecka znovu požádal Uwv o poskytnutí doplňkové dávky. Podle předkládajícího soudu má tato nová žádost za cíl získat zpět doplňkovou dávku odňatou Uwv 12. února 2014.

26 Uwv tuto žádost zamítla rozhodnutím ze dne 1. srpna 2014.

27 M. Çoban podal proti posledně uvedenému rozhodnutí stížnost k Uwv, která rozhodnutím ze dne 20. října 2014 potvrdila zamítnutí žádosti o doplňkovou dávku na základě článku 4a TW, podle něhož mají na takovou dávku nárok pouze osoby s bydlištěm v Nizozemsku.

28 Odvolatel v původním řízení podal proti rozhodnutí Uwv ze dne 20. října 2014 žalobu k rechtbank Amsterdam (soud v Amsterodamu, Nizozemsko).

29 Rozsudkem ze dne 18. června 2015 uvedený soud žalobu zamítl zejména z důvodu, že M. Çoban není v situaci srovnatelné se situací tureckých státních příslušníků, jichž se týkala věc, ve které byl vydán rozsudek ze dne 26. května 2011, Akdas a další (C-485/07, EU:C:2011:346).

30 M. Çoban podal proti uvedenému rozsudku odvolání k Centrale Raad van Beroep (odvolací soud ve věcech sociálního zabezpečení a veřejné služby, Nizozemsko).

31 Předkládající soud uvádí, že M. Çoban definitivně opustil běžný pracovní trh v Nizozemsku v určitém okamžiku po vzniku své pracovní neschopnosti, takže přišel o právo pobytu v tomto členském státě na základě dohody o přidružení. Jelikož daná okolnost měla za následek, že se jeho situace stala srovnatelnou se situací tureckých státních příslušníků, jichž se týkala věc, ve které byl vydán rozsudek

ze dne 26. května 2011, Akdas a další (C-485/07, EU:C:2011:346), měl by se M. Çoban v zásadě moci dovolávat práva na vývoz doplňkové dávky dotčené v původním řízení na základě čl. 6 odst. 1 prvního pododstavce rozhodnutí č. 3/80.

32 Předkládající soud nicméně zdůrazňuje, že na rozdíl od tureckých státních příslušníků dotčených v uvedené věci opustil M. Çoban Nizozemsko dobrovolně. Podle uvedeného soudu totiž odvolatel v původním řízení měl v okamžiku svého návratu do Turecka v dotčeném členském státě postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta ve smyslu směrnice 2003/109. Mimoto se podle zákona o reemigraci mohl do jednoho roku od opuštění tohoto členského státu do něj vrátit.

33 Situace M. Çobana tak vykazuje podobnosti rovněž se situací tureckých státních příslušníků, jichž se týkala věc, ve které byl vydán rozsudek ze dne 14. ledna 2015, Demirci a další (C-171/13, EU:C:2015:8).

34 Předkládající soud se proto s ohledem na judikaturu vzešlou z rozsudků ze dne 26. května 2011, Akdas a další (C-485/07, EU:C:2011:346), jakož i ze dne 14. ledna 2015, Demirci a další (C-171/13, EU:C:2015:8), zabývá tím, zda pro účely použití článku 59 dodatkového protokolu může být situace M. Çobana užitečně srovnávána se situací občanů Unie, kteří nemají možnost takovou dávku, jako je dávka dotčená v původním řízení, vyvézt.

35 Za těchto podmínek se Centrale Raad van Beroep (odvolací soud ve věcech sociálního zabezpečení a veřejné služby) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„[1)] Je třeba čl. 6 odst. 1 [první pododstavec] rozhodnutí č. 3/80 s ohledem na článek 59 dodatkového protokolu vykládat v tom smyslu, že brání takové právní úpravě členského státu, jako je článek 4a [TW], na základě které se přiznaná doplňková dávka odejme, pokud se její příjemce přestěhuje do Turecka, a to i tehdy, když opustí území členského státu z vlastní vůle?

[2)] Je přitom relevantní, že dotyčná osoba v době odstěhování již nemá právo pobytu na základě [dohody o přidružení], ale je držitelem povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU [založeného na směrnici 2003/109]?

[3)] Je přitom relevantní, že dotyčná osoba má na základě vnitrostátní právní úpravy možnost vrátit se během jednoho roku od odstěhování, a tím opět získat doplňkovou dávku, a že tato možnost trvá do doby, dokud je tato osoba držitelem povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU [založeného na uvedené směrnici]?“

K předběžným otázkám

36 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda musí být čl. 6 odst. 1 první pododstavec rozhodnutí č. 3/80 ve spojení s článkem 59 dodatkového protokolu vykládán v tom smyslu, že brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení dotčené v původním řízení, podle kterého se odebírá doplňková dávka tureckému státnímu příslušníkovi, který se vrátí do země svého původu a který má v okamžiku opuštění hostitelského členského státu postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta ve smyslu měrnice 2003/109.

37 V tomto ohledu je třeba připomenout, že cílem rozhodnutí č. 3/80 je koordinace systémů sociálního zabezpečení členských států, která umožní tureckým pracovníků zaměstnaným v Unii, jakož i rodinným příslušníkům těchto pracovníků a jejich pozůstalým pobírat dávky v tradičních odvětvích sociálního zabezpečení (rozsudek ze dne 10. září 1996, Taflan–Met a další, C-277/94, EU:C:1996:315, bod 26).

38 Podle článku 2 rozhodnutí č. 3/80 se toto použije mj. na turecké pracovníky, kteří podléhají nebo podléhali právním předpisům jednoho nebo více členských států.

39 Pokud jde o věcnou působnost rozhodnutí č. 3/80, z jeho čl. 4 odst. 1 a 2 vyplývá, že se vztahuje na veškeré právní předpisy týkající se odvětví sociálního zabezpečení souvisejících mj. s dávkami v invaliditě, včetně dávek určených k zachování nebo zlepšení výdělečné schopnosti, a na všechny obecné a zvláštní systémy sociálního zabezpečení, ať již jsou příspěvkové, nebo nepříspěvkové.

40 V projednávaném není sporu o tom, že M. Çoban je příjemcem invalidního důchodu stanoveného nizozemskými právními předpisy v oblasti sociálního zabezpečení a že doplňková dávka dotčená v původním řízení má tento důchod zvýšit na úroveň minimálního příjmu. V důsledku toho musí být uvedená dávka považována za dávku v invaliditě ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. b) rozhodnutí č. 3/80.

41 Rozhodnutí č. 3/80 je proto použitelné na takovou situaci, jako je ta v původním řízení.

42 Článek 6 odst. 1 první pododstavec rozhodnutí č. 3/80, kterým se provádí čl. 39 odst. 4 dodatkového protokolu, zakotvuje právo tureckých pracovníků zachovat si v Turecku nebo na území jiného členského státu, než je členský stát, ve kterém se nachází vyplácející instituce, právo na invalidní, starobní nebo pozůstalostní peněžité dávky, jakož i důchody z titulu pracovních úrazů a nemocí z povolání získané podle právních předpisů jednoho nebo více členských států.

43 Rozhodnutí č. 3/80 nestanoví žádnou odchylku od zákazu ustanovení o bydlišti, který je obsažen v čl. 6 odst. 1 prvním pododstavci, ani jeho omezení (rozsudek ze dne 26. května 2011, Akdas a další, C-485/07, EU:C:2011:346, bod 80).

44 V projednávaném případě Uwv v rozhodnutí ze dne 12. února 2014 odebralo doplňkovou dávku dotčenou v původním řízení s účinností od 1. dubna 2014, a to z důvodu, že ji M. Çoban informoval o svém záměru vrátit se k uvedenému datu do Turecka. Dne 9. července 2014 tedy M. Çoban podal z Turecka novou žádost o doplňkovou dávku, která měla podle informací poskytnutých předkládajícím soudem obnovit její vyplácení zrušené Uwv.

45 Vzhledem k tomu, že má posledně uvedená žádost podaná odvolatelem v původním řízení podle předkládajícího soudu za cíl obnovení nároku na doplňkovou dávku získaného na základě TW, je třeba mít, jak v podstatě uvedla generální advokátka v bodech 60 a 62 svého stanoviska, za to, že se M. Çoban v původním řízení dovolává nároku na dávku v invaliditě získanou podle právních předpisů členského státu v souladu s čl. 6 odst. 1 prvním pododstavcem rozhodnutí č. 3/80.

46 Za těchto okolností situace M. Çobana spadá do působnosti uvedeného ustanovení.

47 Je však třeba konstatovat, že doplňková dávka dotčená v původním řízení představuje na základě uvedení TW v příloze X nařízení č. 883/2004 „zvláštní nepříspěvkovou peněžitou dávku“ ve smyslu čl. 70 odst. 2 uvedeného nařízení.

48 Podle čl. 70 odst. 3 nařízení č. 883/2004 se zásada upuštění od pravidel týkajících se bydliště stanovená v článku 7 uvedeného nařízení na takové dávky nepoužije. Podle čl. 70 odst. 4 téhož nařízení se tyto dávky poskytují výlučně v členském státě, v němž dotyčné osoby bydlí, v souladu s jeho právními předpisy.

49 Z toho vyplývá, že občané Unie, kteří spadají do působnosti nařízení č. 883/2004, mohou využívat takové zvláštní nepříspěvkové peněžité dávky, jako je doplňková dávka dotčená v původním řízení, pouze pokud mají bydliště v členském státě, který je přiznal.

50 Na občany EU se tak nadále vztahuje podmínka pobytu na území Nizozemského království vyžadovaná podle článku 4a TW pro poskytnutí doplňkové dávky podle tohoto předpisu.

51 Je přitom třeba připomenout, že článek 59 dodatkového protokolu stanovuje, že v oblastech, na které se vztahuje uvedený protokol, se Turecku nesmí poskytovat zacházení příznivější, než které si vzájemně poskytují členské státy na základě Smlouvy o založení Společenství.

52 Dodatkový protokol se podle své hlavy II vztahuje mj. na pohyb osob a služeb, a zejména na ustanovení o sociálním zabezpečení pro pracovníky turecké státní příslušnosti, kteří se pohybují v rámci Unie, jež jsou uvedena v rozhodnutí č. 3/80.

53 S ohledem na článek 59 uvedeného protokolu je tedy třeba zkoumat, zda by okolnost, že turecký státní příslušník, jakým je M. Çoban, si může na základě čl. 6 odst. 1 prvního pododstavce rozhodnutí č. 3/80 zachovat nárok na takovou doplňkovou dávku, jako je dávka dotčená v původním řízení, poté, co se přestěhoval do Turecka, zatímco občané Unie i nadále podléhají podmínce bydliště stanovené v článku 4a TW k tomu, aby takový nárok získali, vedla by k tomu, že by s tureckým státním příslušníkem bylo zacházeno příznivěji než s občany Unie nacházejícími se ve srovnatelné situaci.

54 V tomto ohledu Soudní dvůr v bodě 95 rozsudku ze dne 26. května 2011, Akdas a další (C-485/07, EU:C:2011:346), rozhodl, že situace bývalých tureckých pracovníků, kteří se vrátili do Turecka poté, co pozbyli své právo k pobytu v hostitelském členském státě z důvodu okolnosti, že byly v tomto státě stiženi invaliditou, nemůže být pro účely použití článku 59 dodatkového protokolu užitečně srovnávána se situací občanů Unie, neboť tito se mohou vzhledem k tomu, že mají právo na volný pohyb a pobyt na území členských států – takže si zachovávají právo na pobyt v členském státě, který jim poskytuje dotčenou dávku – jednak rozhodnout, že opustí území tohoto státu, v důsledku čehož ztratí na tuto dávku nárok, a jednak mají právo se do dotčeného členského státu kdykoliv vrátit.

55 V projednávaném případě nemůže být M. Çoban postaven na roveň tureckým státním příslušníkům, kterých se týkala věc, v níž byl vydán uvedený rozsudek, neboť v okamžiku svého odjezdu z Nizozemska do Turecka měl stále právo pobytu v uvedeném členském státě.

56 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že k danému okamžiku byl M. Çoban v postavení rezidenta dlouhodobě pobývajícího v Nizozemsku ve smyslu směrnice 2003/109.

57 Je přitom třeba připomenout, že podle článku 8 směrnice 2003/109 má postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta trvalou povahu, s výhradou ustanovení článku 9 směrnice, týkajících se zrušení nebo odnětí tohoto postavení.

58 Kromě toho, jak vyplývá z bodů 4, 6 a 12 odůvodnění směrnice 2003/109, jejím hlavním cílem je integrace státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou trvale usazeni v členských státech. Stejně tak, jak vyplývá z bodu 2 odůvodnění uvedené směrnice, tato tím, že uvedeným státním příslušníkům třetích zemí přiznává právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, usiluje rovněž o sblížení právního postavení uvedených státních příslušníků s postavením státních příslušníků členských států (rozsudek ze dne 18. října 2012, Singh, C-502/10, EU:C:2012:636, bod 45).

59 Na základě tohoto postavení byl tedy M. Çoban v okamžiku svého odchodu z Nizozemska do Turecka schopen splnit podmínku pobytu na území tohoto členského státu, uloženou TW pro možnost získat doplňkovou dávku dotčenou v původním řízení, stejně jako občan Unie pobývající v Nizozemsku.

60 Z toho vyplývá, že pro účely použití článku 59 dodatkového protokolu musí být situace M. Çobana považována za srovnatelnou se situací občana Unie pobývajícího v Nizozemsku, který získal na základě TW nárok na doplňkovou dávku.

61 Za těchto podmínek by okolnost, že turecký státní příslušník, jakým je M. Çoban, si může na základě čl. 6 odst. 1 prvního pododstavce rozhodnutí č. 3/80 zachovat nárok na takovou doplňkovou dávku, jako je dávka dotčená v původním řízení, poté, co se přestěhuje do Turecka, zatímco občané Unie i nadále podléhají podmínce bydliště na území Nizozemského království stanovené v článku 4a TW

k tomu, aby takový nárok získali, vedla k tomu, že by s tímto tureckým státním příslušníkem bylo zacházeno příznivěji než s občany Unie nacházejícími se ve srovnatelné situaci, což by bylo neslučitelné s požadavky vyplývajícími z článku 59 dodatkového protokolu.

62 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 6 odst. 1 první pododstavec rozhodnutí č. 3/80 ve spojení s článkem 59 dodatkového protokolu musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení dotčené v původním řízení, podle kterého se odebírá doplňková dávka tureckému státnímu příslušníkovi, který se vrátí do země svého původu a který má v okamžiku opuštění hostitelského členského státu postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta ve smyslu směrnice 2003/109.

K nákladům řízení

63 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 6 odst. 1 první pododstavec rozhodnutí Rady přidružení č. 3/80 ze dne 19. září 1980 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení členských států Evropských společenství na turecké pracovníky a jejich rodiny ve spojení s článkem 59 dodatkového protokolu podepsaného dne 23. listopadu 1970 v Bruselu a uzavřeného, schváleného a potvrzeného jménem Společenství nařízením Rady (EHS) č. 2760/72 ze dne 19. prosince 1972 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení dotčené v původním řízení, podle kterého se odebírá doplňková dávka tureckému státnímu příslušníkovi, který se vrátí do země svého původu a který má v okamžiku opuštění hostitelského členského státu postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta ve smyslu směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty.

Podpisy.